

Hilde Anita Antonsen
Åsgårdstrandsveien 418
3179 Åsgårdstrand
e-post: hilant@frisurf.no

Åsgårdstrand 25. september 2019

Til NVE, OED og Regjeringen

Om Vindkraft og Natur på Skrim, Vindfjell og Luksefjell.

Høringssvar for Område 4 i NVEs forslag til nasjonal ramme for vindkraft på land.

Det er for meg umulig å forstå at Vestfolds viktigste friluftslivsområde er pekt ut som aktuelt for vindkraft i NVEs rammeplan. Dette uerstattelige naturområdet er altså definert som både lønnsomt og lite konfliktfylt. Man må undre seg hvordan den beslutningen er tatt. Hvis man ser bort fra det som er igjen av urørt kystlinje er det neppe noe annet natur- og friluftsområde i Vestfold/Telemark/Buskerud-regionen som kan betegnes som viktigere og mer konfliktfylt.

Området er omkranset av små og mellomstore byer hvor 500 000 innbyggere har dette som sitt nærmeste skog- og fjellområde; Notodden, Kongsberg, Holmestrand, Horten, Åsgårdstrand, Tønsberg, Sandefjord, Larvik, Skien og Porsgrunn. Området har et utstrakt rute- og løype-nett for både sommer og vinterturer, og Den Norske Turistforening (DNT) har rundt 13 hytter innenfor eller i umiddelbar nærhet av det utpekte området samt flere gapahuker. Andre foreninger for fiske og friluftsliv har også sine overnattingssteder her.

Undertegnede har bodd i Vestfold, nærmere bestemt Åsgårdstrand, i 21 år. Da vi flyttet hit var jeg helt ukjent med turområdene distriktet hadde å by på, så da vi kort tid senere fikk barn meldte jeg min sønn inn i Barnas Turlag. Sånn sett fikk min sønn gode turkamerater og vi

som familie fikk bli kjent med mange flotte naturområder velegnet for småbarnsfamilier. Tiltakene til den lokale Horten og Omegn Turistforening var så givende at jeg selv endte med å bruke 6 år som turleder i Barnas Turlag hvorav 4 av disse som leder for turlaget. Vervet var frivillig og ble betalt i form av gode naturopplevelser og den gleden det ga å få formidle naturverdiene videre til neste generasjon.

Den aller første turen vi deltok på var en overnattingstur ved Merkedammen. Stedet er lett tilgjengelig med parkering like i nærheten og er i likhet med Trollsvann og Heisetra lenger sør, umåtelig populært for barnefamilier. Her er det turmål som passer både for små bein og barnevogn. Har dere vært her en søndag formiddag i godvær? Har dere hørt barna fryde seg over leken i vannkanten? Har dere sett deres glede over å fange en fisk som var så liten at den fikk bo i en bøtte til vi skulle hjem for så å bli sluppet ut igjen? Den måtte jo få leve videre ellers kunne den aldri bli mamma eller pappa til flere fisk i innsjøen. Har dere sittet i skogen her og sett unger trollbundet av stemningen rundt et bål i mørket? Har dere vært her og plukket bær sammen med dem og spist dem til dessert etter at pølsene var fortært? Jeg tror ikke det for da hadde dere ikke tenkt at det passer å sette opp vindturbiner her.

Trollsvann og Merkedammen er populære utfartssteder for Barnefamilier.

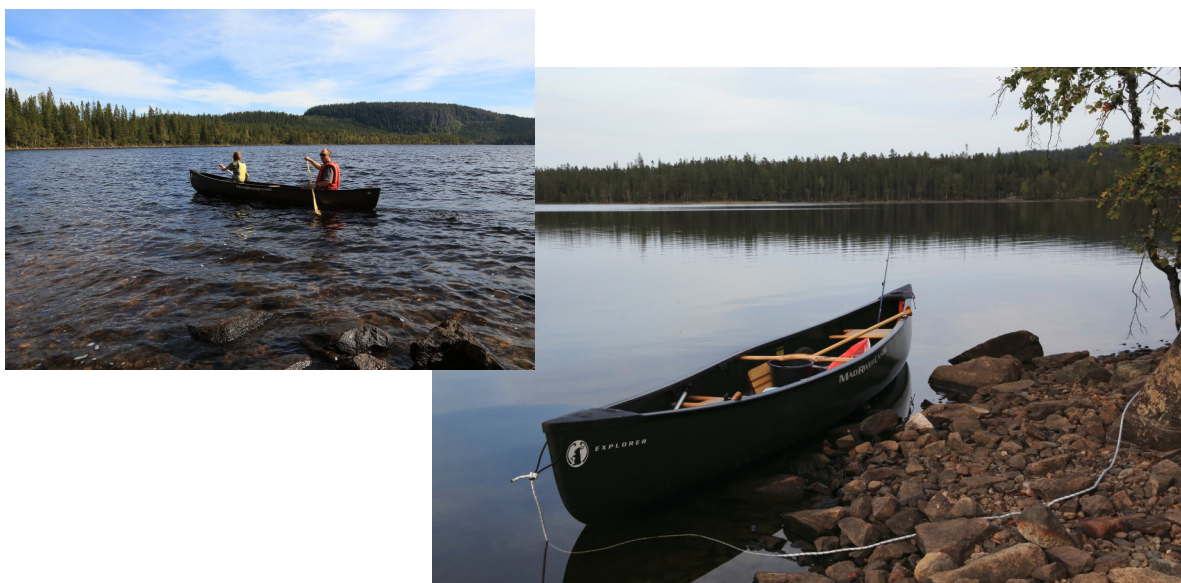
Etter hvert som min sønn ble større ble også turene lengre. Litt lenger nord, så vidt innenfor det området som dere har gitt såkalt "hard eksklusjon" ligger DNT-hyttene Ivarsbu, Sørmyrseter og Darrebu. Det er relativt korte avstander mellom disse tre hyttene som gjerne betegnes som "Trekanten på Skrim" og det er mange foreldre som har tatt med ungene sine hit for å introdusere dem til deres første hytte til hytte tur. Terrenget ligger i kanten av tregrensa. Det er lettgått og byr på en flott variasjon av skog, myr og fjell og er like velegnet sommer som vinter. Her kan man også få være med å bestige noen av Skrimfjellas høyeste topper. På fjellplatået finner vi bla. Stølefjell, Styggemann og Skrimtoppen. Drar man litt lenger vest finner man Vardefjell og Skåråfjell ved den vakre innsjøen Eiangen.

Alle disse toppene er populære turmål og belønningen for å bestige dem er en storslagen utsikt i alle himmelretninger. Har dere noen gang stått på disse høydene med fri sikt mot bla. Gaustatoppen, Lifjell og Blefjell? Jeg tror ikke det, for da ville dere innsett at å plassere vindindustri midt i siktlinjen fra Skrimfjellas mest besøkte topper utvilsomt vil frata svært mange gleden over å komme hit og mye av målet med toppturen vil falle bort. Vindturbinenes blinkende lys om natta vil også ødelegge for de som har ventet på muligheten til å oppleve en stjernklar natt i den unike Steinhytta på toppen av Styggemann.

Storslått utsikt fra Styggemann mot Gaustatoppen

Omtrent midt i område 4 ligger de tre innsjøene Mykle, Rauberen og Kopa. Mange kommer hit for å fiske og padle, og utallige barn og unge har her fått sin første erfaring med fiskestang og kano. Like ved Kopa kan man bo på DNT-hytta Prestseter. Den kan leies av større grupper men har også et lite selvbetjeningskvarter. For noen er likevel den største opplevelsen å få gli over vannet i en kano fullastet med telt, soveposer og fiskeutstyr for å slå seg ned på en odde fjernt fra all trafikk, støy og hverdagsmas. Har dere vært her noen gang og sett fiskeørnen stupe ned mot vannflata for å gripe sitt bytte eller lagt i telt her om natta og hørt ugla ule inne i skogen? Har dere vært her med barna på leting etter uglas bolig morgenen etter men i stedet funnet et fuglereir hvor poden kunne telle til hele 1-2-3-4-5 egg? Jeg tror ikke det, for da ville dere aldri tenkt at denne idyllen skulle få forstyrres av vindturbiner som forårsaker støy og skyggekast og med vinger som utgjør en trussel for fuglelivet.

Innsjøene Mykle, Rauberen og Kopa byr på fantastiske padlemuligheter.

Enda litt lenger sørover kommer vi til Luksefjell og Vindfjell. Her er en sammenhengende villmark av små og mellomstore innsjøer, elver og vassdrag, skog og myr. Området betegnes som et fiskeeldorado og flere av de lokale jeger- og fiskeforeningene har sine overnattingssteder her. Foruten å ha stor betydning for friluftslivet er også denne type natur viktig for mange fugle- og dyrearter. Kanskje er det nettopp her man kan få være vitne til orrfuglleik en tidlig vårmorgen eller man kan komme over spor av gaupe eller få et møte med skogens konge. Har dere noen gang møtt elgen alene i skogen ansikt til ansikt? Har dere stått med fiskestanga ved et stille vann i time etter time og sett fisken vake? Har dere opplevd å få returnere til hytta eller teltet med et knippe ferske ørret? Hvis dere hadde visst å verdsette slike opplevelser, så ville dere ikke planlagt å etablere vindindustri her, i et område som er så viktig for både dyr og mennesker. Vi mennesker vil med sorg trekke oss unna vindindustrien, men de fulle konsekvensene for dyrelivet er vanskelig å forutse, både fordi det ikke er godt nok kartlagt og fordi vi ikke vet nok om hvordan dyr, fugler og flaggermus i lengden vil påvirkes av støy, lys og bevegelser fra et vindkraftverk.

Med fiskestang ved et stille vann fjernt fra hverdagens trivialiteter

Område 4 har også en helt spesiell betydning for friluftslivet vinterstid. For oss som bor i byene nær kysten kan vintrene være ganske snøfattig. Da er det flott at snøen kanskje ligger meterdyp bare en times kjøring unna. Nettopp den korte avstanden til byene har gjort at mange søker hit for å gå på ski. Jeg har vært med Barnas Turlag til Skrim/Vindfjell-området om vinteren en rekke ganger. Jeg har sett unger gå sin aller første skitur, jeg har sett gleden og mestringsfølelsen, jeg har sett hvordan vinternaturen innbyr til skileik, snøhulebygging, flaskebaner og hoppbakker, aktiviteter som mange ikke kunne gjøre hjemme på grunn av for lite snø der de bor. La oss få beholde dette vinterlandet og ikke la det ødelegges av vindkraft. Et vindkraftområde er ikke et sted for avkobling. Det tilfører det stille vinterlandskapet både fremmed støy og visuell forringelse, og selv om dere påstår at iskast ikke vil være noe problem så kan temperaturen i denne regionen svinge svært fort og hva vil så skje med våt snø på turbinvinger hvis temperaturen brått synker? Da er nok sannsynligheten stor for at det kommer advarsler mot å ferdes her på den kalde årstiden.

En vinterdag ved DNTs hytte Hoggerstua på Lindsverkseter

Jeg har nå forsøkt å formidle noen av naturverdiene i Område 4 slik jeg kjenner dem og kanskje dere som leser dette også føler at dere er blitt litt bedre kjent her. Håper dere skal forstå hvilken ressurs dette området er for oss som bor i nærheten og hvilken betydning det har for livskvalitet og helse, for fugle- og dyreliv. Jeg håper dere skal forstå at områdets nærhet til befolkningen gjør at det har mange brukere og at kort reiseavstand gjør området spesielt attraktivt for friluftsliv og rekreasjon, ikke minst for barnefamilier. Det er derfor svært viktig at dette området blir tatt vare på slik at også våre etterkommere skal få gleden av å oppleve natur som er fri for massive industrielle inngrep.

Det er også andre grunner til at Område 4 er uegnet for vindkraft. Hva hvis en vindturbin tar fyr og antenner skogen? Store deler av Skrim, Vindfjell og Luksefjell består av skog og en brann her vil kunne få katastrofale følger. Og hva hvis det oppstår en oljelekkasje? Hva vil dette gjøre med vassdragene? Kan vi risikere at en forurensning vil følge vassdragene helt ned til Farrisvannet og forurense drikkevannskilden til rundt 200 000 mennesker?

Vindindustrien kan ikke få gå på bekostning av naturen vår for enhver pris. Vi er mange i Norge nå som mener at fremgangsmåten i vindkraftutbyggingen er både kynisk og hensynsløs og fortviler over at NVE ikke setter større begrensninger. Vi forstår heller ikke hvordan det kan tillates hogst og sprenging midt i hekke- og yngletida. Dette skaper hverken respekt eller aksept for vindkraft når man selv har brukt tid på å prøve å skape forståelse for at alt liv har sin rettmessige plass i naturen og at selv den "ekle" og "skumle" hoggormen er fredet fordi den har en viktig oppgave i økosystemet.

Jeg har jevnlig feriert på Lista og har sett hva et vindkraftanlegg gjør til naturen og hørt fra lokalbefolkningen hvilke konsekvenser det har fått for mennesker og dyr. Mange av de som har hus og hytter i nærheten av anlegget er plaget av støy og de må i tillegg påregne et verditap på bolig og fritidsbolig. Utbyggerne har heller ikke fullført jobben på en forsvarlig måte slik at både beitedyr og ville dyr risikerer å bli skadet bla. på grunn av dårlig tildekket sprengstein. Ødeleggelsene av heiene på Lista er permanente, så det å si at man bare "låner" naturen er ikke en sannhet. Når det står at områdene til et vindkraftverk skal tilbakeføres så vet vi alle at i det Norske skog- og fjellandskapet så er ikke dette mulig.

Skrim, Vindfjell og Luksefjell er "Marka" til 500 000 innbyggere i en region med økende befolkning. For oss er dette området av like stor betydning som Oslomarka er for innbyggerne i hovedstaden eller Bymarka for de som bor i Trondheim. På vegne av alle som bruker Skrim, Vindfjell og Luksefjell til naturopplevelser og rekreasjon, på vegne av våre kommende generasjoner og på vegne av dyrene og fuglene som bor der og beriker oss med sitt nærvær, ber jeg NVE om å ta dette området ut av rammeplanen for vindkraft!

Med vennlig hilsen

Hilde Anita Antonsen

Utsikt fra Høgstøle - kanskje er dette barnas første topptur.

The map shows the Kragerø region in Norway, with various towns and geographical features labeled. A green line highlights a route, and red circles highlight specific areas of interest. Text boxes provide descriptions of these areas.

Top right: A small box with a downward arrow and the text "v BAK".

Top center: A text box stating: "Skrimtoppen, Styggemann og Stølefjell er blant de mest populære topppturene i Skrimområdet".

Left side: A text box stating: "Innsjøen Eiangen og utstiktpunktene Vardefjell og Skåråfjell".

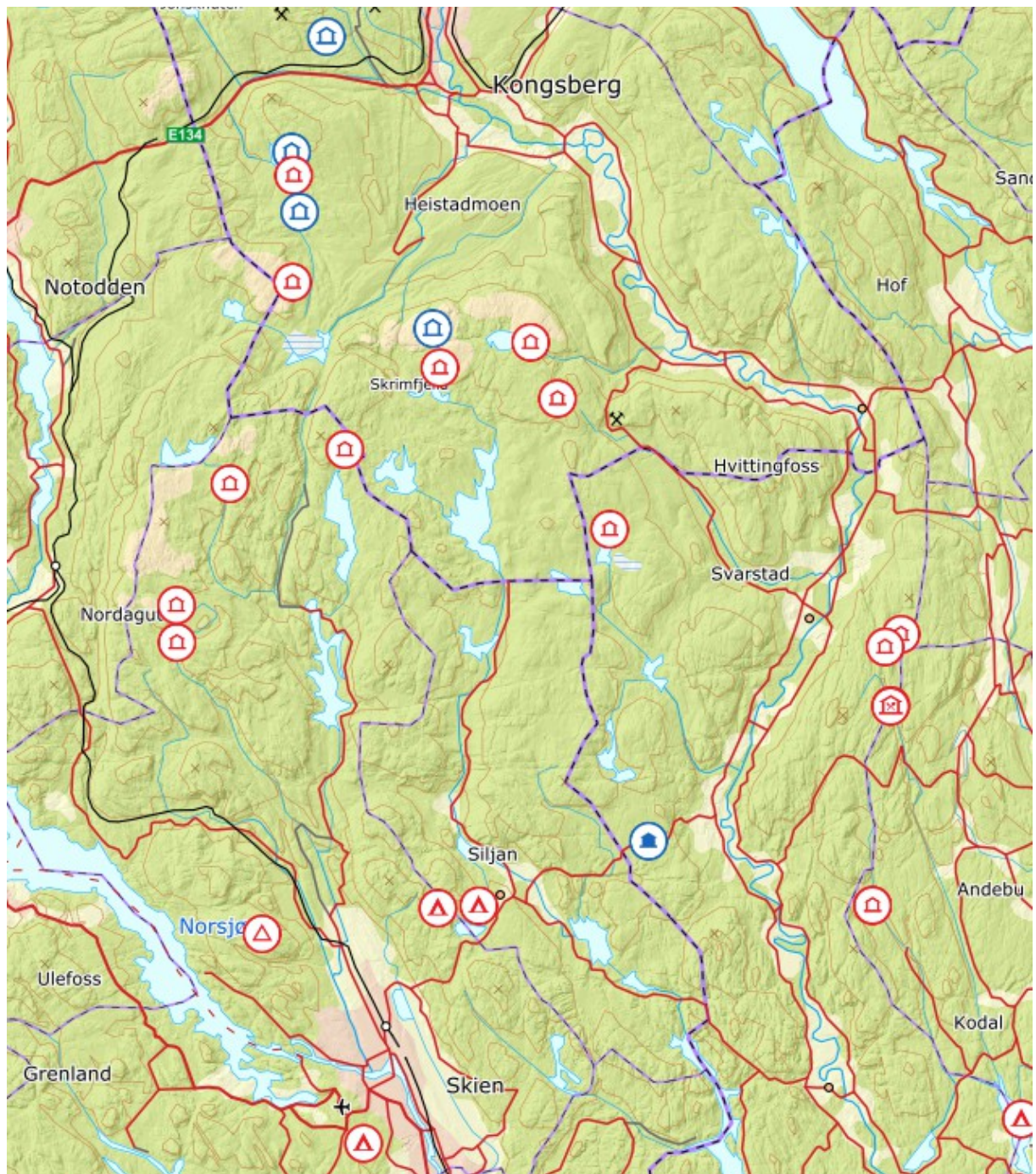
Bottom left: A text box stating: "Innsjøene Mykle, Rauberen og Kopa med Prestseterhytta er et fantastisk område der mange barn og unge har hatt sitt første møte med padling og ferskvannsfiske".

Bottom center: A text box stating: "Et unikt villmarksområde som bla. kan oppleves med Vindfjellstunet Gjestegaard som utgangspunkt og der flere av de lokale Jeger- og Fiskeforeningene har sine overnattingssteder".

Right side: A text box stating: "Merkedammen, Lindsverkseter, Hannevoldhytta, Troilsvann og Heisetra er et kortreist og svært mye brukt friluftsområde for Vestfoldbyene".

Bottom right: A scale bar showing 0, 5, and 10 km, and the text "Kartverket, Geovekst og It".

Vedlegg 2 - Kart som viser DNT Hytter i Skrim, Vindfjell, Luksefjell-området
(Kilde www.ut.no)

(Kilde: www.fritzoeskoger.no)

